

Trøndelag
statsadvokatembeter

Kvalitetsundersøkelse

Inndragning

1. Innledning

Riksadvokaten besluttet i brev av 27. september 2021 at statsadvokatene, som et ledd i fagledelsen, skulle gjennomføre en begrenset kvalitetsundersøkelse rettet mot inndragning i annet halvår 2022. I den forbindelse nedsatte Riksadvokaten en arbeidsgruppe som skulle vurdere hvordan en kvalitetsundersøkelse om inndragning best kunne gjennomføres. Undersøkelsen ble utsatt på grunn av lite egnet saksutvalg, noe som ble avdekket da Oslo statsadvokatembeter gjennomførte sin undersøkelse.

Høsten 2023 ble det på nytt besluttet at de regionale embetene skulle gjennomføre undersøkelse av egnede saker med tema inndragning. Det er riksadvokaten som har gitt oss saksutvalget, samt de ulike svaralternativer i undersøkelsen.

Trøndelag statsadvokatembeter gjennomførte undersøkelsen i løpet av uke 46 i 2023. Statsadvokat Jarle Wikdahl og statsadvokat Kaia Strandjord deltok i undersøkelsen.

2. Hovedfunn

- Svært få av de sakene vi undersøkte ble vurdert å ha inndragningspotensial (kun 6 av 44 saker som var egnet for undersøkelse)
- Det bemerkes, til tross for et meget beskjedent statistikkgrunnlag, at inndragning kun var tematisert i etterforskningsplan/arbeidslogg i halvparten av sakene med potensial for inndragning (3 av 6 saker)
- Inndragning ble gjennomført i 5 av de 6 sakene hvor det var aktuelt.
- Politiets innledende etterforskning er god. Gjenstander og verdier som finnes blir sikret og tatt i beslag.

3. Saksgjennomgang

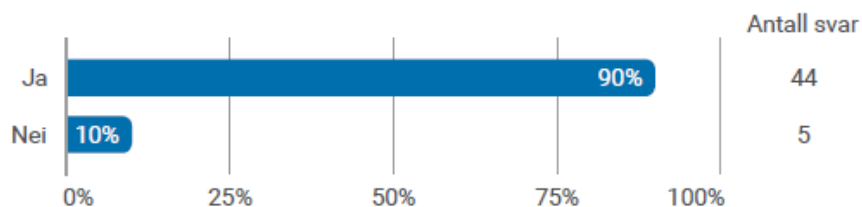
Riksadvokatens arbeidsgruppe valgte at vi skulle se på følgende sakstyper:

- 1) hvitvasking/heleri (rettskraftig avgjort mellom 01.01.22 – 01.07.23)
- 2) grove narkotikalovbrudd (rettskraftig avgjort mellom 01.01.22 – 01.07.23)
- 3) miljøkriminalitet Rettskraftig avgjort 01.01.19 – 01.07.22)

Saksutvalget vi undersøkte bestod i utgangpunktet av 20 saker i hver av kategoriene hvitvasking/heleri og grove narkotikalovbrudd, samt 6 saker i kategorien alvorlig miljøkriminalitet. Ekstrautvalget som fulgte med i saksutvalget bestod av 6 hvitvasking/heleri saker og 5 grove narkotikasaker.

Vi vurderte 5 av sakene i basisutvalget som ikke egnet for undersøkelse. For å kompensere for de uegnede sakene ble 3 saker fra ekstrautvalget inkludert i undersøkelsen, slik at samlet har vi undersøkt 49 saker.

A.1 Er saken egnet for undersøkelsen?

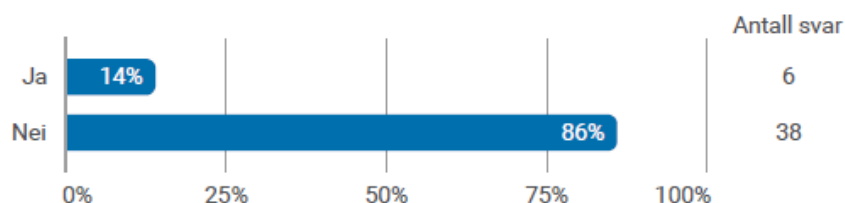

I fire av de 5 sakene vi fant uegnet var det begrunnet med sakenes omfang (flere siktede i kompleks), og den siste saken vi utelot gjaldt soning av dansk dom i Norge.

3.1. Saker med inndragningspotensiale

Kun 6 av de 44 sakene som var egnet for undersøkelsen ble vurdert å ha inndragningspotensiale.

A.3 Er det inndragningspotensiale i saken?

For de fleste sakene som ikke hadde potensiale var årsaken "ikke holdepunkter for utbytte/vinning i saken (19) og "tilbakelevert gjenstand" (12). Det var for eksempel ikke aktuelt med inndragning i noen av de 6 miljøkriminalsakene i utvalget. De dreide seg om plassering av fyllmasse – nabostrid, oppsamling av metallskrap på egen eiendom – nabostrid, båt under restaurering som sank under slep, uklarheter om midlertidig plassering av steinmasser til molo (nært kulturminne, men ingen skade på dette) og lekkasje/forurensing fra nedlagt gruve – uklar årsak

Mange av de undersøkte helerisakene kan knyttes til stjålne sykler som dels ble tilbakelevert til rette eier/forsikringsselskap eller ukvittert som hittegods. Narkotikasakene vi gjennomgikk var i stor grad preget av beslag av narkotika uten konkrete holdepunkter for omsetning eller andre opplysninger som ga tilstrekkelig grunn til å iverksette etterforskning med sikte på inndragning av vinning.

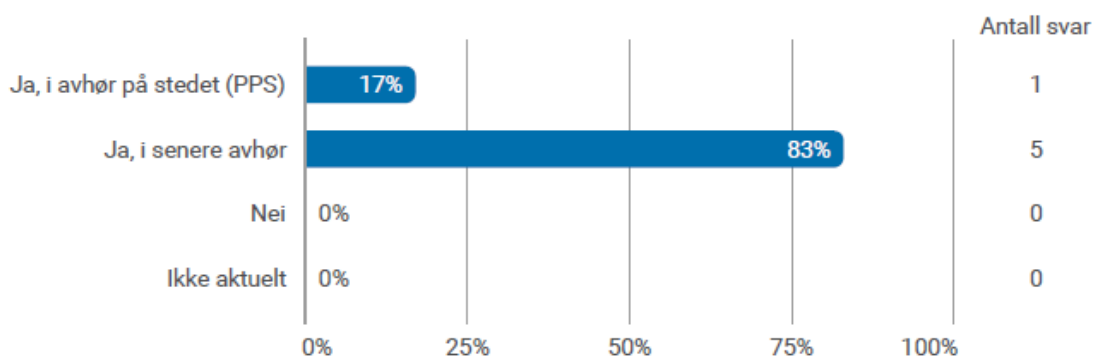
Identifisering av utbytte i de sakene hvor det var aktuelt var gjennomgående gjort i den innledende etterforskningen. I en av sakene var dette også fulgt opp videre senere i etterforskningen.

Med unntak av en sak var utbyttet tatt i beslag der hvor det var aktuelt. Heftelse fremstod ikke som aktuelt i noen av sakene.

3.2. Utbytte og utvidet inndragning - tema i avhør?

I en sak var utbytte tema i avhør av mistenkte/siktede på stedet. I de fem andre sakene var utbytte tema i senere avhør av siktede. Det er intet å bemerke til måten dette ble håndtert på i avhørene.

5. Er utbytte tema i avhør av mistenkt/siktet? (Flere svar mulig)

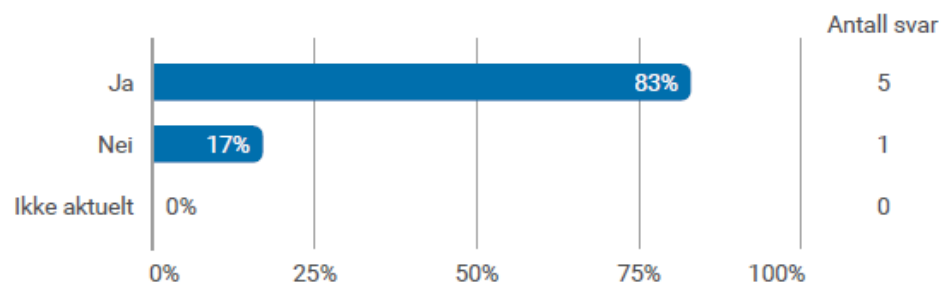

Utvidet inndragning var tema i tre saker under avhør av mistenkte/siktede. I de tre andre sakene med inndragningspotensial var dette ikke aktuelt.

3.3. Påtalevedtak

Det var truffet adekvate påtalevedtak for alle de seks sakene som var aktuelle.

8. Ble det truffet positivt påtalevedtak i saken?

To av de positive påtalevedtakene var tiltalebeslutning og tre var siktelse med begjæring om tilståelsesdom. Det negative vedtaket gjaldt en sak som ble henlagt på grunn av manglende skyldevne/ikke tilregnelig (kode 065). I den saken ble inndragning sikret ved et inndragningsforelegg. I en av sakene med positiv påtaleavgjørelse var inndragning ikke tatt med i det positive påtalevedtaket.

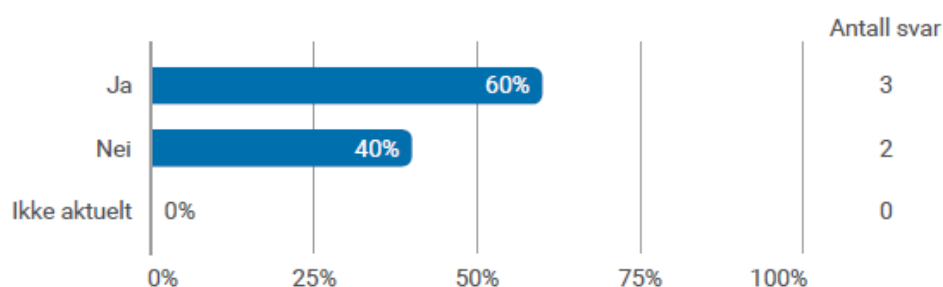
I en sak var det ikke truffet positivt påtalevedtak da siktede var psykotisk, jf straffeloven § 20. I de øvrige sakene var det truffet positivt påtalevedtak. Tilståelsesdom i tre saker og tiltalebeslutning i to saker.

3.4. Dom på inndragning?

I tre av de fem aktuelle sakene ble det dom på inndragning. To saker etter strl. § 67 og i en sak – etter straffeloven § 68. Etter statsadvokatens vurdering var spørsmålet om inndragning av vinning gjennomgående godt håndtert av politiet. Av de seks sakene med potensial var det slik vi ser det "kun" en sak hvor spørsmålet ikke var tilstrekkelig etterforsket.

Inndragningsresultatet var korrekt registrert i BL der det var aktuelt.

12. Ble det dom på inndragning?

4. Tiltak til oppfølging

Det var relativt få saker i saksutvalget som etter vår vurdering var egnet til å gi et mer overordnet bilde på politiets arbeid med inndragning av utbytte. Med det forbehold som svakt datagrunnlag gir, finner vi likevel grunn til å følge opp at inndragning skal omhandles i etterforskningsplaner i saker hvor det er aktuelt. Det er sentralt for å sikre at det så tidlig som mulig stilles spørsmål om den aktuelle handlingen som saken gjelder kan ha gitt utbytte, hvor dette er og hvordan det kan sikres mv.

Dette vil bli fulgt opp både i statsadvokatens enkeltsaksbehandling, herunder ved mottak av underretninger om nye alvorlige saker. Videre vil det bli formidlet til FOA og påtaleleder i møter som avholdes regelmessig, og da med anmodning om tilbakemelding om hvordan dette er formidlet og blir fulgt opp i politidistriktet.

Trondheim, 9. januar 2024

Kaia Strandjord

Jarle Wikdahl